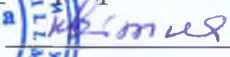

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Філологічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ОНУ імені І. І. Мечникова
проф. Вячеслав ТРУБА
«Прикладна комісія» 2024 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Прикладна лінгвістика»

Схвалено на засіданні Вченої ради
філологічного факультету
Протокол № 9 від «5» квітня 2024 р.

ОНУ

2024

Програма фахового іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Прикладна лінгвістика»
Одеса : ОНУ, 2024. 6 с.

Укладач: *Лариса Василівна Шевчук*, голова атестаційної комісії, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики.

Схвалено на засіданні Вченої ради філологічного факультету
Протокол № 9 від «5» квітня 2024 р.

Голова Вченої ради факультету
Вчений секретар

Людмила СТРИЙ
Алла РОМАНЧЕНКО

1. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Основи лінгвістичної методології.

Лінгвометодологія. Поняття наукової парадигми та наукової революції (Т. Кун). Типи наукових парадигм у гуманітарних науках. Антропоцентричність сучасного наукового пізнання. Предмет, об'єкт і головні завдання лінгвометодології. Ключові поняття лінгвометодології. Характеристика головних наукових парадигм лінгвістики: порівняльно-історична, структуралістська, комунікативно-функціональна, когнітивна. Дослідницькі принципи сучасної лінгвістики: експансіонізм, експланаторність, антропоцентризм, функціоналізм (О. Кубрякова). Поняття методу, методології і методики і лінгвістиці. Класифікація загальнонаукових методів (спостереження, інтроспекція, індукція, дедукція, гіпотеза, аналіз і синтез, аналогія, таксономія, порівняння, формалізація, ідеалізація, експеримент, моделювання). Загальна характеристика лінгвістичних методів (описовий, порівняльно-історичний, структурний, функціональний, конструктивний, типологічний, зіставний). Прийоми лінгвістичного аналізу.

2. Лінгвістична типологія та мовні ареали.

Генеалогічна класифікація мов світу. Поняття типології у мовознавстві. Типологічна класифікація мов. Мовна типологія та лінгвістичні ареали. Розвиток письма. Основні системи графічного письма у світі. Фонетико-фонологічна і просодична типологія мов. Синтаксичні типології мов світу. Лексична типологія. Соціальна типологія мов. Комунікативні ранги мов, правовий статус, конфесійний статус мов. Міжнародні мови та їх типи. Мовна політика в Україні і світі.

3. Основи прикладної лінгвістики.

Об'єкт і методи прикладної лінгвістики. Розділи прикладної лінгвістики. Комп'ютерна лінгвістика. Прикладні аспекти квантитативної лінгвістики. Комп'ютерна лексикографія. Корпусна лінгвістика. Лінгвістичні аспекти перекладу. Машинний переклад. Теорія і методика викладання мови.

4. Лінгвістична семантика.

Семасіологія як наука про значення мовних одиниць. Напрями семантики (логічна семантика, теорія референції, семантика можливих світів). Значення і зміст. Структура лексичного значення (денотат, сигніфікат, конотат). Поняття семми і семи. Семний склад лексичної одиниці (архісема, диференційна сема, потенційна сема). Метафора і метонімія як типи перенесення значення слова. Методи семасіології (компонентний аналіз, дистрибутивний аналіз, контекстуальний аналіз, асоціативний експеримент, методика семантичного диференціала).

5. Лінгвістична семіотика.

Об'єкт і предмет лінгвосеміотики. Поняття знака, класифікація знаків (ікони, індекси, символи). Семіозис, моделі семіозису. Семіотичний трикутник. Ономасіологія (семантико-структурна і функціональна ономасіологія). Мотивація в ономасіології.

6. Психолінгвістика.

Психолінгвістика як наука: об'єкт, предмет, методи. Основні проблеми психолінгвістики. Лінгвістика впливу. Теорія мовленнєвої діяльності. Вивчення мовленнєвої діяльності в Росії та Україні. Проблема породження мовлення: основні моделі. Сприйняття та розуміння мовлення. Онотогенез мовлення. Пам'ять у психолінгвістиці. Методика проведення асоціативного експерименту.

7. Міжкультурна комунікація.

Лінгвокультурологія, етнолінгвістика та міжкультурна комунікація. Розвиток міжкультурної комунікації як науки в Європі та США. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра – Уорфа. Лінгвістичні параметри етнічної ідентичності. Культурні стереотипи і прецедентні феномени. Мовленнєвий етикет. Міжкультурна компетенція.

8. Соціолінгвістика.

Об'єкт і методи соціолінгвістики. Соціальна диференціація мови. Літературна мова, діалект, наріччя, розмовна мова, просторіччя. Койне, соціолект, жаргон, арго, сленг. Форми міксації мови (піджини і креольські мови). Диглосія і білінгвізм. Поняття суржику. Мовна інтерференція. Мовна норма і кодифікація мови. Мовна політика в Україні. Поняття мовної ситуації.

9. Комунікативна лінгвістика.

Поняття комунікації. Комунікативний акт. Типологія моделей комунікації. Комунікативна ситуація. Поняття мовної особистості: структура і сутнісні особливості. Лінгвопрагматика. Теорія мовленнєвих актів (Дж. Остін, Дж. Сьорль). Поняття мовленнєвого акту, фази мовленнєвого акту (локуція, іллокуція, перлокуція). Комунікативні стратегії і тактики. Закони і правила комунікативної взаємодії. Максими спілкування Г. Грайса та Дж. Ліча. Невербальні засоби комунікації.

10. Загальна і прикладна теорія мови.

Загальна і прикладна фонетика. Поняття звука і фонему. Експериментальні методики прикладної фонетики. Загальна і прикладна семантика. Компонентний аналіз. Загальна і прикладна морфологія. Загальний і прикладний синтаксис.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи. Львів: ПАІС, 2005. 264 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: Академія, 2004. 344 с.
3. Войцехівська Н. К. Конфліктний дискурс: структурно-семантичний і комунікативно-прагматичний аспекти. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 404 с.
4. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум: наук.-навч. посібник. Донецьк: Юго-Восток, 2007. 313 с.
5. Загнітко А. П. Основи дискурсології. Донецьк: ДонНУ, 2008. 194 с.
6. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: Поняття і терміни: У 4-х томах. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 1–4.
7. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства: [підручник] / Ю. О. Карпенко. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2006. – 340 с.
8. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування: монографія. Одеса: Астропринт, 2008. 324 с.
9. Ковалевська Т. Ю., Бронікова С. А. Основи ефективної комунікації: навчальний посібник: (порадник управлінцеві на щодень). Одеса: Фенікс, 2008. 140 с.
10. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж. К.: Аграр Медіа Груп, 2018. 318 с.
11. Кондратенко Н. В., Стрій Л. І., Билінська О. С. Лінгвопрагматика політичного дискурсу: типологія мовленнєвих жанрів: монографія; за заг. ред. Н.В. Кондратенко. Одеса: Астропринт, 2019. 236 с.
12. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: [підручник] / М. П. Кочерган. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 286 с.
13. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: Підручник / М.П. Кочерган. – К.: Академія, 2003. – 463 с.
14. Кутуза Н. В. Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 736 с.
15. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004. 272 с.
16. Навальна М. І. Динаміка лексикону української періодики початку ХХІ ст.: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. 328 с.
17. Навальна М. Лексика української газетної періодики початку ХХІ ст.: джерела поповнення та стилістичне використання. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2018. – 350 с.
18. Різун В. В., Непийвода Н. Ф., Корнеєв В. М. Лінгвістика впливу: монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. 148 с.
19. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
20. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке: монографія. Черкаси: Ю. Чебаненко, 2012. 488 с.

21. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля – К, 2006. – 716 с.
22. Семенюк О. А., Парашук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. К.: ВЦ «Академія», 2010. 240 с.
23. Серажим К. С. Текстознавство: підручник. К.: Київський університет, 2008. 527 с.
24. Сосюр Ф. Курс загальної лінгвістики. К.: Основи, 1998. 324 с.
25. Українська мова: Енциклопедія / Русанівський В. М., Тараненко О. О., Заблюк М. П. – К.: Українська енциклопедія, 2000. – 650 с.
26. Шабат-Савка С. Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Чернівці: Букрек, 2014. 412 с.
27. Шевченко І. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу. В кн.: Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: монографія; за ред. І. Шевченко. Харків: ЧФ Константа, 2005. С. 105–117.
28. Шевченко І. С., Морозова О. І. Дискурс як мисленнєво-комунікативна діяльність. В кн.: Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: колективна монографія; за ред. І. С. Шевченко. Харків: Константа, 2005. С. 21–28.
29. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 213 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст тестових завдань визначено Програмою фахового іспиту для вступу на здобуття ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Прикладна лінгвістика».

Результат фахового випробовування оцінюють за шкалою **від 0 до 100 балів**.

Тест для фахового іспиту складається з **50** тестових завдань закритого типу. До кожного завдання подано чотири варіанти відповідей (А, Б, В, Г), з яких **лише один правильний**. За правильне виконання одного тестового завдання нараховується **2 бали**.

Тестове завдання із вибором однієї правильної відповіді	Кількість балів
Неправильна відповідь	0 балів
Указано більше однієї відповіді	0 балів
Відповідь відсутня	0 балів
Правильна відповідь	2 бали
Мінімальна кількість балів	12 (6 правильних відповідей).
Максимальна кількість балів	100 (всі правильні відповіді).
Менше як 6 правильних тестових відповідей (0,1,2,3,4,5)	«не складено»